

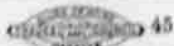
POKROK

PUBLISHING CO.

vydáva
POKROK ZÁPADU
a místní vydání

Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilky peněžní dějtež se pomocí poštovních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujeme-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dle německého vysvětlení obchodní lodě jsou torpédovány z toho důvodu, že pokouší se uniknouti torpédováním.

Přes nepřetržitě zprávy zemědělských úřadoven o naději na úrodu billionu buřtů pšenice, cena mouky stále zůstává na své výši.

Ledacos jsme pochopili, ale jak hodlá pan Bryan získati německé hlasy v roce 1916 na prohibičním listku, je nám dosud velkou záhadou.

Němci nazývají svoje noty "přátelské". Někteří Američané měli velký strach, že potopení Lusitanie Němce strašně rozlobí.

Kníže Buelow, německý diplomat, prohlásil v minulých dnech, že vynasnaží se ze všech sil, "aby Itálii a Rakousko přivedl dohromady." Dlužno doznati, že setkal se s výsledkem.

Pan W. J. Bryan v minulých dnech dokázal, že pravdu měli jeho přátelé, kteří prorokovali, že jednou prokáže velkou službu své vlasti.

Revoluce v Mexiku setkala se s nezdarem, poněvadž neměla velkého muže, který by ji vedl. Vůdcové mexických stran jeví se nám čím dále tím více ve světle nepřiznivém. Přicházíme k náhledu, že jednalo se jim více o osobní prospěch nežli o prospěch nešťastné vlasti. Když zahájena byla revoluce proti Huertovi, který považován byl za uchvatitele a tyрана, sympathie amerického národa byly na straně povstalec. Huerta byl odstraněn a bylo očekáváno, že mír, po kterém toužila celá země, bude obnoven. Ale ukázalo se, že není to mír a pokoj, který je cílem mexických vůdců, nýbrž uchvácení moci. Vůdci zárlili na sebe a tato zárlivost byla hlavní příčinou nezdaru revoluce. Dnes Mexiko je spuštěnou zemí, nad kterou se vznášá příznak hladu. V zájmu lidskosti bylo nutno zakročiti a pokusiti se o uklidnění země. Mělo se za to, že nota presidenta Wilsona přivede mexické vůdce k rozumu. Snad bylo by tomu tak, kdyby v čele mexických frakcí nalézali se muži opravdoví. Nyní ale vychází na jevo, že osobní jejich nepřátelství je větší nežli jejich láska k vlasti. Villa a Carranza sice oznámili v odpověď na notu presidenta Wilsona, že jsou ochotni učiniti všechno, co je v jejich silách, v zájmu dočlenění dohody, ale nyní oznámil Carranza, že s Villou jednatí vůbec nebude. Vláda Spojených Států shledává, že situace mexická není o nic jasnější než byla před vydáním presidentovy výstrahy. Lid Spojených Států nepřije si válečného zakročení v sousední republice. Tato nevděčná práce vyžádala by si velké množství cenných životů a uvalila by na naši země nový velký dluh. Bude nutno hledati nové cesty, kterými dočlenění bylo by uklidnění nešťastné republiky, než bude přikročeno k použití tohoto posledního prostředku.

Pan W. J. Bryan snaží se ze všech sil dokázati, že měl vážné příčiny k opuštění Wilsonova kabinetu, ale čím více mluví, tím jasněji vychází na jevo, že tyto příčiny byly maličkové. Jeho mnohohlavnost je nyní odsuzována všeobecně a mnozí prohlašují, že pan Bryan stane se obětí této

mnohohlavnosti. Dnes stojí bývalý sekretář státu osamocen a jedině sobě může si přičísti vinu. Kdyby po odstoupení z kabinetu zachoval mlčení a měl více taktu, pak nenalézal by se dnes v takovém postavení. Jedna část amerického lidu považuje jej za zrůdu a značná část bývalých jeho stoupenců jej odsuzuje. Jenom radikální německo-americké časopisy schvalují jeho čin. A ti největší zastánci míru nenáležejí mezi přítele Bryanovy. Bryan přichází nyní k náhledu, že ten je moudrý, kdo dovede v pravý čas zastaviti zbytečné mluvení. Kabinetní krize ukázala, že lid Spojených Států nalézá se za presidentem. Kabinet, oba kongresy, vádeovně republikánské i progressivní strany, guvernéri jednotlivých států a přední americké časopisy projeví svůj souhlas s jedním presidentem. To přirozeně zvýšilo důvěru v presidenta Wilsona a jeho administraci.

Oznámení, že do úřadu sekretáře státu jmenován byl Robert Lansing, bylo přijato s povděkem celým americkým národem. Lansing, který považován je za výborného znalce mezinárodního práva a který osvědčil se dobrým diplomatem, považován je za jednoho z nejschopnějších lidí pro úřad sekretáře státu v přítomné válečné době. Bryan se v úřadě tomto neosvědčil. President Wilson jmenoval jej do tohoto důležitého úřadu jenom pro politické příčiny. Byl jmenován hlavně proto, že považován byl za vůdce demokratické strany, že měl větší počet stoupenců nežli kterýkoliv jiný veřejně činný muž a že mělo se za to, že značné může prospěti administraci v záležitostech domácí politiky. Nikdo v té době netušil, že velká válka nalézá se na obzoru a že vládní odbor státu bude nucen čeliti tak vážným zodpovědnostem a konati tak obtížné povinnosti. President Wilson před rozhodnutím se o nástupci Bryanově uvážil, že nikdy v historii nebylo tak nutno, aby do úřadu sekretáře státu povolán byl schopný státník jako v přítomné válečné době. Volba jeho padla na Roberta Lansinga, jenž byl právním rádeem státního odboru od resignace jiného vynikajícího znalce mezinárodního zákona, John Bassett Moore-a, který nemohl se shodnouti s panem Bryanem. Lansing dopracoval se k vynikajícímu svému postavení nikoli politickou obratností a vlivem, ale plnými studii a přípravou. Po posledních dvaceti let Lansing nalézá se v stálém eviku a Spojeným Státům častokrát vykonal platné služby ve vážných otázkách. Po celých těchto dvaceti let měl nepřetržitou zkušenost v jednání v otázkách mezinárodních práv. President Wilson dobře volil. Není pochybnosti o tom, že Lansing jako v minulosti, tak i v budoucnosti se osvědčí a přispěje svojí zkušeností, znalostí a diplomacií značným dílem k proplutí lodí Spojených Států skrze nebezpečné úskalí, v němž následkem vývinu události v Evropě se ocitla.

OSLAVY HUSOVY PAMÁTKY.
V Mistru Janu Husovi vždy spatřovali jsme zářný vzor silného charakteru, nepoddajnosti, odvahy zastávati poznané pravdy, upřímného čeství, schopného přinášeti oběti, opravdovosti a zásadnosti. Nebylo v naší historii života krásnějšího a příkladnějšího. Proto mnoho bylo kladeno naději v letošní oslavě světlé jeho památky při příležitosti vzpomínky 500. výročí mučednické jeho smrti. Národu měl být úsilovnější než kdykoliv jindy představen tento světlý vzor opravdovosti a poctivosti a mělo být působeno k zlepšení národního charakteru. Dějiny naše bývaly vždy v minulosti pramenem nového nadšení. Připomínáním slavných dob národa našeho odivovali jsme v ardech svých nové naděje ve chvíli, kdy vzrůstala se duši našich sklícenosti a kdy pochybovali jsme o tom, že národu našemu nastane lepší pěstí. Ve chvíli, kdy vedení národa ujmali se často propovědčáři, četli jsme v našich dějinách, v této naší národní bibli, očerpali jsme nové naděje, novou důvěru. Tyto naše dějiny byly čistou studánkou, a které pili jsme ve chvíli, kdy prameny přítomnosti byly zakaženy. K oslavě Husovy památky v roce 1915 konaly se ve starých vlastech přípravy rozsáhlé. Upřímní a poctiví lidé národa našeho těšili se naději, že rok tento znamenatí

bude nový mezník v národním životě našem, že poznání zářného našeho vzoru vnikne v nejširší vrstvy lidové a že prohloubené a důstojné oslavy velkého mučedníka za pravdu a spravedlnost budou mít velký vliv na další život národa. Zárné příklady vedou k následování a kdyby oslavy tyto vznítily jenom v srdcích tisíců příslušníků národa našeho svatý plamen nadšení k práci pro zlepšení duše národa, k zocelení našich povah, k větší opravdovosti našich smah a k větší poctivosti ve všech našich počinech, pak vykonaly by dostatečně svoje poslání.

Pozár válečný, který zachvátí větší část Evropy a který na válečné pole povolal i výkvet národa našeho, značil mnohé z těchto nadějí. Husovy oslavy ve starých vlastech nebudou konány v takovém měřítku, jak bylo v záměru. Celý svět měl být upozorněn na tragedii, která udála se před pěti sty lety, doma pak probuzeno mělo být české svědomí a národu měly být vytyčeny nové meze. Strašlivá evropská válka překazila tyto záměry.

Rakouská vláda přičiní se vše možná, aby i tiehle oslavy Husovy památky ve starých vlastech obmezila co nejvíce. Nebude ostatní ani dostatek schopných řečníků, neboť celá řada našich nejlepších pracovníků povolána byla do zbraně. Nebude ani dostatek lidí, aby účastnili se těchto oslav, neboť vojna zlá zatlačila do pozadí zájem o všechno ostatní.

Američti Čechové ale nemají přičin, proč by neoslavili světlou památku Husovu co nejdůstojněji.

Nevoláme po oslavách okázalých, jaké v nás mají největší příznivci, ale voláme po oslavách důstojných, slavnostech českých domácej politiky. Nikdo v té době netušil, že velká válka nalézá se na obzoru a že vládní odbor státu bude nucen čeliti tak vážným zodpovědnostem a konati tak obtížné povinnosti. President Wilson před rozhodnutím se o nástupci Bryanově uvážil, že nikdy v historii nebylo tak nutno, aby do úřadu sekretáře státu povolán byl schopný státník jako v přítomné válečné době. Volba jeho padla na Roberta Lansinga, jenž byl právním rádeem státního odboru od resignace jiného vynikajícího znalce mezinárodního zákona, John Bassett Moore-a, který nemohl se shodnouti s panem Bryanem. Lansing dopracoval se k vynikajícímu svému postavení nikoli politickou obratností a vlivem, ale plnými studii a přípravou. Po posledních dvaceti let Lansing nalézá se v stálém eviku a Spojeným Státům častokrát vykonal platné služby ve vážných otázkách. Po celých těchto dvaceti let měl nepřetržitou zkušenost v jednání v otázkách mezinárodních práv. President Wilson dobře volil. Není pochybnosti o tom, že Lansing jako v minulosti, tak i v budoucnosti se osvědčí a přispěje svojí zkušeností, znalostí a diplomacií značným dílem k proplutí lodí Spojených Států skrze nebezpečné úskalí, v němž následkem vývinu události v Evropě se ocitla.

Žel, třikrát žel, jsme dosud daleko od toho. Příklady velkých našich lidí nezbudily v nás takovou touhu po následování, abychom mohli s ní být spokojeni. Nejsme tak opravdovými a tak upřímnými ve svých snahách, abychom bez uzardění se mohli považovati za potomky těch, kdož s nadšením, jež konalo divy, odráželi všechny útoky na drahou naši zem českou, kteří nebáli se celého světa, poněvadž sileni byli přesvědčením, že bojují za věc svatou, za věc spravedlivou. Mnoho schází nám z povahy těchto slavných našich předků, k nimž se hrdě hlásíme, ale k nimž svojí povahou se nesnažíme přiblížiti.

Jak maličernými musí se nám zdáti ty naše ptky a štvance v porovnání s ideály, za které bojovlati naši předchůdci, jak nicotnými zdáti musí se nám boje, které mezi sebou vedeme, v porovnání se zápasem národa v slavných dobách poprubuzenských, kdy poznání a pochopení slavných dějin našich vřilo nové nadšení a novou vzpruhu v řady naše.

Také probudíme sice v sobě nadšení časem, ale to vzplane jako sláma a nenese užitek. Pro velké věci a velké ideály dovedeme se rozohřiti jenom chvílkově, pro maličernosti bojujeme až do omrzení. Schází nám opravdovost, schází nám upřímné zaučení pro věci dobré a krásné, pro ideály, které zlepšily by dřevě našeho žití. Ohodliti jsme ideály jako věčte nepatřebnou a řekl jsem si, že jsme se stali lidmi praktickými.

Ale podivná je definice té naší praktičnosti. Jsme praktičti snad proto, že nemáme ideálů, po jejich dosažení bychom se pachtili? Nikoliv. Odhazení ideálů znamená zhlouštění a zpoždění. Člověk, který nemá ideálů, není celým člověkem. Člověk, který nevidí před sebou ideálů a netouží po vykonání zásluhových činů, je nepotřebný.

Je nám třeba ideálů, abychom se uplatnili jako zdravý a života schopný slomek národa a nevěděte, kteří příjdu k vám a povědí vám, že naše snahy jsou zde zbytečné. Je zajisté zde v moři a amerikanismu jako kapka ve velkém moři. I kdyby takový osud byl nám už předurčen, pak se vynasnažíme, aby po nás zůstala tu

památka co nejkrásnější. Nevěříme, že dojde k zániku odlomené haluze národa našeho tak brzy. Nevěříme, že nejame schopni činů, které slouží by ku prospěchu vlasti a celému národu. Nevěříme, že nemůžeme prospěti tím, od nichž jsme se odloučili, a bychom v cizině hledali nové domovy. Nevěříme, že ideály našich ve vlasti, nemohou být ideály našimi.

Vynasnažíme se, aby při příležitosti oslav Husových obrodila se česká srdce, počtíla touhu po vykonání činů, touhu po boji za svaté ideály. Vynasnažíme se, aby po těchto oslavách zářného vzoru české nepoddajnosti a oddanosti myšlenka bylo v nás více opravdovosti, více upřímnosti, více nadšení a více touhy po práci prospěšné.

Snažíme se prohloubiti oslavy Husovy. Postarejme se, abychom z nich jako celek měli užitek. Nebudou-li mít tyto oslavy na nás vlivu, pak minou se s cílem, pak nebudou tím, čím by měly být, slavnosti českých srdcí a českých duší, slavnostmi, při kterých bychom nejenom vzpomínali, ale vzpomínajíc, zároveň budili touhu po přiblížení se k tomuto velkmu vzoru ušlechtilosti a poctivosti.

Nenechme slavnosti Husovy vyzniti na prázdno! Tím bychom je znehodnotili a jich význam umenšili.

POSLEDNÍ UDÁLOSTI NA EVROPSKÝCH BOJIŠTÍCH.

Po vytlačení ruských vojsk z nejdůležitějších posic v Haliči a po pádu Lvova, který po desíti měsících opět ocitl se v moci rakouských vojsk, vyskytuje se otázka: Jaký vliv budou mít tyto události na další průběh války evropské? Zvýšil poslední úspěch rakousko-německých vojsk naději teutonských spojenců v konečné vítězství? Znamená vytlačení Rusů z Haliče konec slovanských nadějí? Je možno spojení obojí? Ofensivní nezdarech na různých stranách ještě pomýšleti na zdrcení Německa a jeho spojence, Rakouska?

Německé a rakouské časopisy prohlašují již dnes, že vojskům moe Ruska byla zdrcena a že spojenci nemohou počítati s Ruskem jako vážným vojenským činitelem. Prohlašují, že nejlepší ruské vojsko bylo pobito anebo k boji učiněno neschopno v prvních desíti měsících vedení války a materiál, který nalézá se nyní v rukou ruských generálů, není schopen velkých vítězství. A z toho pak vyvozují, že naděje Teutonů na konečné vítězství v přítomné době jsou mnohem lepší, nežli kdykoliv byly od počátku války. Německé časopisy dokonce prohlašují, že porážka Rusů v Haliči je porážkou Panславismu, kterému zasažena byla tak silná rána, že z ní se nevzpatkuje. Je náhled německého tisku říšského a rakouského správný?

Jsme daleci toho, abychom podceňovali úspěchy rakousko-německých armád v Haliči. Omlouvati ruský neúspěch bylo by zbytečné. Ale nelze připustiti, že jedná se o ruskou porážku. Rusko poraženo doposud nebylo a o jeho důležitosti jako vojenského činitele budou moci se Teutoni jistě přesvědčiti v nedaleké budoucnosti.

Zoufalý výboj armád rakouských a německých v Haliči zahájil byl v neobyčejně vhodné době. Německo a Rakousko vrhlo proti Rusům přes polovinu své síly a nelitovale ničilo v zájmu dočlenění vítězství. Rusové patrně se domnívali, že takový silný výboj teutonských nepřátel je nemožnost a proto nesdíleli za svými liniemi nových opevnění, jako Němci zřídili ve Francii a Belgii a v Polsku. Němci počítají vždy se všemi možnostmi a rušití vojenská činitel učinili osudný omyl, že na možnost takového výboje nepočítali. Halič nedostala by se do moci rakousko-uherských vojsk znovu tak rychle, kdyby taková opevnění byla zřízena. Rusové jsou mistry v defenzivě, jak dokázáno bylo před Varšavou, a kdyby ustupovali z jedné opevněné linie na druhou, pak ještě dnes Teutoni nalézali by se někde před Přemyšlem.

Cílem tohoto teutonského výboje bylo zachránění Uher před ruským vpádem a prozrazení ruské linie. Prvního bylo dočleno. Uher zachráněn byl aspoň na dohlednou dobu před ruským vpádem a následkem toho duální monarchie stala se pevnější, ježto U-

heri byli znovu uspokojeni. Zachráněna byla také úroda v bohatých krajinách uherských, na niž říše rakouská je nyní odkázána. Získána byla znovu petrolejová pole v Haliči, jejich ztrátu duální monarchie těžce nesla.

Druhého cíle teutonského výboje, prozrazení ruské linie, nebylo však dočleno ani do dnešního dne a z toho důvodu nedá se mluvit o ruské porážce. Ústup ruských vojsk byl vždy spořádaný a teutonští spojenci marně snažili se ruskou linii prorazit. Hlavní ruské armády zůstaly nedotčeny. Ztráty Teutonů i Rusů v bojích haličských byly velké, ale zdá se, že rakousko-německé byly větší, ježto teutonští spojenci nalézali se po plných sedm týdnů v ofenzivě a při takovém způsobu boje jsou ztráty přirozeně větší.

Němci, jak oznamují nejnovější zprávy, podceňují tímto vítězstvím, chystají se k novému prudkmu náporu na Varšavu a v belckých provinciích. S jakým výsledkem setká se tento nový výboj, ukáže budoucnost. Jisto ale je, že ani Německo ani Rakousko nemůže dlouho vydržeti toto napjetí a, kdežto Rusko je schopno větší válku po dlouhou dobu. Čím dáleji nalézati budou se Němci a Rakusané od svých základů, tím horší bude jejich postavení. Válka nebyla by rozhodnuta ani tehdy, kdyby Němci podotčili se dobytí Varšavy a kdyby pronikli až ku Kyjevu a Moskvě. Vynikající vojenská odborníci spojené prohlašují, že Němci pomalu již poklesávají s nejvyššího bodu své ofensivní schopnosti. Prohlašují, že není daleká doba, kdy situace rychle utvářeti bude se v neprospekch Němců a pak nastane katastrofa. Možnost vedení války pro Rakousko a Německo je omezena časovými hranicemi. Pro Rusko takových časových hranic však není.

Události na východním bojišti zatlačily do pozadí zájem o události na jiných bojištích. Všude je ostatně vývoj událostí pomalý. Ofensivní spojenců ve Francii a Flandriích, nedocílila valných úspěchů. Postup francouzských vojsk severně od Arrasu je jenom pomalý. Italská vojska také nedocílila takových úspěchů, aby obrátila na sebe větší pozornost a přimutila Rakousko, aby vyslalo větší množství vojska z Haliče proti novému nepříteli. Otázka, je-li vůbec možno dobytí Dardanell, je znovuuvážována.

Dardanelly ukazaly se tvrdším oříškem, než Anglie za to měla. Ještě před dvěma měsíci se prohlášovalo v Londýně, že Cañhrad nalézati bude se v moci spojenců v polovici května. Nyní ale vojenská odborníci připouští, že anglické válečné loďstvo nedostane se do Marmarského moře dříve než v září. Pevnosti Dardanell bombardovány byly nejprve v únoru tohoto roku. Zdálo se nejdříve, že úspěch anglických válečných lodí bude rychlý, ale ukázalo se, že není možno dobytí vodních úžin bez pomoci pozemního vojska.

Kdyby byla Dardanellám věnována pozornost hned na počátku války, pak jistě nedošlo by k přítomným nezdarům ruských vojsk v Haliči, neboť otevřením cesty pro Rusko získala by v značné míře Anglie i Francie, právě tak jako Rusko. Carská říše mohla vyvážeti obilí a olej a mohla přijímatí stěhlo, jehož nedostatek byl příčinou ústupu z Haliče. Vojenská odborníci jsou toho náhledu, že Dardanelly je možno dočleniti, ale bude k tomu třeba většího množství pozemního vojska, než až doposud na Gallipolském poloostrově bylo shromážděno.

Osud Dardanell byl by rozhodnut dříve, kdyby balkánská národnosti, dosud na válece se nepodílely, zasáhly do přítomného konfliktu na straně spojenců. Otevření Dardanell je vítální otázkou pro spojence. Na ztvoření těchto vodních úžin spočívá další jejich úspěch na evropských bojištích a proto velké překvašení nezbudila snaha spojeneckých diplomatů přiměti Rumunsko, Řecko a Bulharsko k zakročení. Jak daleko pokročilo toto vyjednávání, není známo. Die jedných pramenů Rumunsko bylo dokonale uspokojeno nabídkami spojenců a je naděje i k dohodě s Bulharem a Řeckem. Německé prameny ale tvrdí, že vyjednávání s balkánskými národnostmi setkala se s nezdarem.

Shrnueme-li poslední události na evropských bojištích, dostaneme asi následující obraz: Teutoni na východním bojišti nalézají se v přítomné době ve výhodě. R-

kousko posledním svým vítězstvím v Haliči bylo sesíleno. Rusko po několika následujících týdnech nebude schopno silné ofensivy a musí soustřediti všechnu svoji pozornost na obranu Varšavy. Vstup balkánských národností do války byl oddálen. Postup Italií není doposud takový, aby znamenal vážné nebezpečí. Postup spojenců na západě není takový, aby mohli odvrátiti Německo od úmyslu plně využívatí vítězství v Haliči. Obdobně se vyskytující zprávy o touze po míru jsou jenom nezaručenými pověstmi.

Není pochybnosti o tom, že vstup balkánských národností do války značně prospěl by spojencům a vážky válečného štěstí o pětina počaly se kloniti na jejich stranu. Jsou lidé, kteří předpokládají, že Rumunsko vstoupí do války na straně spojenců co nejdříve a že vlastně ústup Rusů z Haliče byl úmyslný, aby bylo umožněno rumunskému vojsku vpadnouti Rakusanům do zad. Jednalo-li se o takový úmysl, pak ovšem ztráty posle ve výhodě Haliči neznamenal by pro Rusy mnoho, ale těžko dá se věřiti, že o takový úmysl šlo.

Mezitím ale docházejí zprávy, že spojenci snaží se sesílit svoje postavení. Anglie mluví o nuceném odvodu a chce shromážditi armády millionové. Rusko oznamuje, že má dostatek mužstva, ale potřebuje dostatek výzbroje a streliva, aby mohlo zahájití pornou kampaň proti Německu. Francie a Anglie vyrábějí strelivo ve větším množství nyní než kdykoliv před tím. Rozhodnutí spojenců pokračovati ve válece do úplného zdrcení Teutonů je pevnější.

Z toho možno usuzovati, že vytlačení ruských vojsk z Haliče jenom prodloužilo válku a každé takové prodloužení znamená nevýhody pro teutonské spojence. Finanční napjetí Německa a Rakouska je obrovské a jmenovitě v Rakousku je velký nedostatek peněz na vedení války. Ruská vojenská síla zdrcena nebyla a až potaří se carské říši překonati nesnáze se zásobováním stěhlo, dojde na východě k novému náporu, který nebude moci zadržeti teutonská armáda, a vítězství, kterého po té docílí ruské vojsko, bude trvalé poněvadž dlouhým trváním války oslabený nepřítel nebude moci pomýšleti na opětny protinápor.

ČESKÁ AMERIKA PŘED TRICÍTI ROKY.
Česko-americké listy uveřejňují poštovní právy o nadšeném uvítání, kterého dostalo se americkým Čechům při příležitosti návštěvy Národního divadla. Byly to okamžiky nezapomenutelné a z toho důvodu smutné bylo loučení Čechů amerických s rodnou zemí před návratem za oceán. Dne 23. června, 1885, uspořádáno bylo v Národním divadle v Praze představení na rozloučenou s americkými Čechy. Divadlo bylo obeceństwem přeplněno. V přízemí a v některých ložích nalézali se američtí hosté. Podle královské lože vztýčen byl prapor, který američtí Čechové Národnímu divadlu věnovali. Sahrán byl Dvořákův "Dimitrij". Ku konci pak provedena byla slavnostní skladba od Bedřicha Smetany, načež vystoupil na jevišti pan Seifert a přednesl úctvatně a dojemně zároveň "Doslav" od Jaroslava Vrchlického, který zněl takto:

Čas velí: Radost naše konce májí!
Zpět ve jho své! ani povinnosti hlas;
jen ve snu ještě jako pestrý rej
vám splyvá všechno v obraz jeden zas,
tož v obraz lásky náši, která vzplála
na jiskře, kterou láska vaše vznála,
až zřála v bohatý a plný hlas.
Ten zasádně si, bratři v srdce hloubí
Vy za moře je přeneste a v zem
jej vsadíte cizí, by tam, Čech kam
vstoupí!
klas lásky k vlasti vzrůstal v šadrech
všem;
a rovněž by zde jako poklad svatý
jej choval mysl v boje, bouře, stráty,
až svoboda vše nebudo nám snem!
O roste bratřím! Srdce našich tluk
že stějně s nimi bude v souzvuk lít,
že věrně, že jejich syn a rusk,
jak vy pro starou vlast jen budou štít,
bež otec je jim a duše nevymizí
a povaha jich, pevný kov a ryzí,
že bude pro staré matky pevný štít!

Nuž nesto za moře ten posravn náš,
s ním našich činů, snah a bojů zvěst,
a buďte v námi jedna pevná stráž
a srdce jeden! Spávy ratolest
jak ověnili vás prapor rudobílý,
a starý lex v skob vzpružen a pln síly
skráň vanese hrub v moře slatých
květ.